

Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko

B.5. Analýza konkurenčního potenciálu skiareálu Smrk

Únor 2008

Studie vznikla v rámci projektu Alternativy pro Frýdlantsko, který koordinuje Jizersko-ještědský horský spolek. Projekt je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu.

1. Obsah

.....	1
Socioekonomická studie mikroregionu Frýdlantsko.....	1
B.5. Analýza konkurenčního potenciálu skiareálu Smrk.....	1
Únor 2008.....	1
.....	1
1. Obsah.....	2
2. Úvod a metodika.....	3
2.1. Hodnoticí kritéria.....	3
2.2. Srovnávané areály.....	3
2.3. Informační zdroje.....	4
3. Klimatické podmínky.....	5
4. Dopravní dostupnost.....	6
5. Vybavenost pro sjezdové lyžování.....	7
6. Vybavenost pro další zimní aktivity.....	8
7. Další infrastruktura a služby cestovního ruchu.....	9
8. Marketing a ceny základních služeb.....	10
9. Využitelnost v letní sezóně.....	11
10. Rozvoj areálů a ochrana přírody.....	12
11. Shrnutí a závěry z hlediska skiareálu Smrk.....	13
Příloha: Tabulkový přehled porovnávaných lyžařských areálů.....	15

2. Úvod a metodika

Cílem analýzy konkurenčního potenciálu skiareálu Smrk je analyzovat dostupné informace o skiareálech konkurenčních nebo typově podobných vůči zamýšlenému areálu na Smrku a uspořádat získané informace do několika souhrnných závěrů, které by mohly přispět k hodnocení záměru na výstavbu skiareálu na jednom z nejvyšších vrcholů Jizerských hor.

2.1. Hodnoticí kritéria

Srovnávané skiareály byly hodnoceny podle jednotně navržené metodiky, která umožňuje vytvoření objektivní závěru o jejich přírodních dispozicích, technickém vybavení i možnostech případného dalšího rozvoje.

Komplexní hodnocené ukazatele jsou uvedeny v následujícím seznamu:

- klimatické podmínky,
- dopravní dostupnost,
- vybavenost pro sjezdové lyžování,
- vybavenost pro další zimní aktivity,
- ubytování a stravování,
- další infrastruktura a služby cestovního ruchu,
- marketing a ceny základních služeb,
- využitelnost v letní sezóně,
- rozvoj areálů a ochrana přírody.

Klimatické podmínky, dopravní dostupnost a zájmy ochrany přírody jsou rozhodujícími vnějšími podmínkami determinujícími možnosti rozvoje skiareálů, ostatní podmínky jsou z pohledu provozovatele podmínkami vnitřními, tedy ovlivnitelnými.

Jednotlivým ukazatelům, resp. okruhům ukazatelů jsou věnovány dílčí kapitoly této analýzy. Závěrečná kapitola pak shrnuje možnosti uplatnění lyžařského areálu Smrk na „trhu“ porovnávaných lyžařských destinací.

2.2. Srovnávané areály

Zamýšlený skiareál na úbočí Smrku byl porovnáván s konkurenčními českými a polskými skiareály v širším regionu Jizerských hor a dále se skiareály, které jsou se Smrkem typově shodné svou dopravní dostupností nebo přírodními podmínkami a vykazují například různě intenzivní tempo rozvoje (nebo vývojovou stagnaci).

Za přímo konkurenční vůči Smrku byly považovány následující skiareály:

- Świeradów Zdrój (Jizerské hory)
- Ještěd (Liberec - Ještědský hřbet)
- Tanvaldský Špičák (Albrechtice - Jizerské hory)
- Bedřichov (Jizerské hory)
- Severák (Janov nad Nisou - Jizerské hory)

- Parlament (Desná - Jizerské hory)
- Rejdice (Kořenov - Krkonoše)
- Čertova hora (Harrachov - Krkonoše)
- Szrenica (Szklarska Poręba - Krkonoše)

Dále byly hodnoceny skiareály, které sice nejsou přímou konkurencí pro případný areál na Smrku, ale podobně jako v případě Smrku mohou z marketingového hlediska využívat věhlasu lokality, kde se nacházejí:

- Luž (Mařenice - Lužické hory)
- Jedlová (Jiřetín pod Jedlovou - Lužické hory)

Do poslední hodnocené skupiny patří vybrané skiareály, které se Smrkem spojuje značná odlehlost a ztížená dopravní dostupnost z významných zdrojů potenciální návštěvnosti (tj. z velkých měst a významných horských středisek):

- Šachty (Vysoké nad Jizerou - Krkonoše)
- Kamenec (Jablonec nad Jizerou - Krkonoše)
- Buková hora (Čenkovice - Orlické hory)

Lyžařský areál Swieradów Zdrój nebyl v době hodnocení ještě stavebně dokončen a zprovozněn, ostatní srovnávané areály byly po technologické stránce v době zpracování analýzy provozuschopné.

2.3. Informační zdroje

Při zpracování analýzy byly využity především vlastní znalosti zpracovatele a internetové prezentace jednotlivých skiareálů nebo provozovatelů, které obsahují poměrně velké množství technických údajů o jednotlivých skiareálech a jejich částech. Zcela nedostupná jsou naopak ekonomická data o jednotlivých skiareálech (data o dopadech výstavby skiareálů na rozpočty dotčených měst a obcí jsou obsahem jiné analýzy v rámci části B této studie) a až na výjimky také informace týkající se případných rozvojových projektů včetně jejich vztahu k ochraně okolní přírody.

Data byla získána především z následujících prezentací:

- www.kolejgondolowa.pl - prezentace budovaného skiareálu Swieradów Zdrój
- www.skijizerky.cz - společná prezentace skiareálů Tanvaldský Špičák, Severák, Bedřichov a Parlament ve správě společnosti SKI Bižu
- www.snowhill.cz - společná prezentace skiareálů Ještěd, Šachty, Kamenec a dalších ve správě společnosti Snowhill
- www.rejdice.cz - prezentace skiareálu Rejdice
- www.skiareal.com - prezentace skiareálu Čertova hora
- www.skiregion.cz - společná prezentace skiareálů Čertova hora, Rejdice, Šachty, Kamenec, Paseky, Příchovice a Rokytnice různých provozovatelů
- www.sudetylift.com.pl - prezentace skiareálu Szrenica
- www.skiluz.com - prezentace skiareálu Luž
- www.tjslovanvarnsdorf.cz - prezentace skiareálu Jedlová
- www.cenkovice.com - prezentace skiareálu Buková hora

3. Klimatické podmínky

Klimatické podmínky v českých horách jsou v současné době v důsledku globálních změn klimatu pro zimní sporty obecně méně příznivé než v uplynulých obdobích, a proto je pro rozhodování o případné výstavbě nového skiareálu nutné provést v dané lokalitě jejich podrobnou a odbornou analýzu. Nepříznivé sněhové podmínky lze totiž sice zmírnit umělým zasněžováním technickým sněhem, ale tuto činnost je zejména z ekonomických důvodů nezbytné časově minimalizovat (v žádném případě nelze z hlediska rentability provozu uvažovat o mnohočetném opakovaném umělém zasněžování sjezdovek vyvolaném například častými, dlouhodobými a intenzivními dešťovými srážkami).

Z provedené analýzy vybraných skiareálů vyplývá, že ekonomicky úspěšné a perspektivní areály zpravidla leží v nadmořských výškách nad 700 metrů nebo tam, kde je díky nedostatečnému slunečnímu svitu nebo velké větrnosti klima chladnější, než by odpovídalo dané nadmořské výšce (příkladem je Harrachov sevřený v málo osluněném údolí).

Vzhledem k současným klimatickým podmínkám a perspektivě jejich dalšího zhoršování v budoucnosti je dnes již také nemyslitelné budovat nový skiareál bez zajištění umělého zasněžování (a to i ve vyšších polohách). V opačném případě není reálné udržet areál v provozu po ekonomicky nezbytnou délku zimní sezóny. Tato studie byla zpracovávána v únoru 2008 a všechny sledované areály bez umělého zasněžování byly v tomto období kvůli dlouhodobému nedostatku sněhové pokrývky mimo provoz (celé skiareály Jedlová, Luž a Parlament a nezasněžené sjezdovky ostatních areálů), což tuto skutečnost prokazuje velmi výmluvně. Všechny ostatní areály disponují alespoň částečně systémem umělého zasněžování.

4. Dopravní dostupnost

Důležitým faktorem pro úspěšné provozování skiareálu je jeho dopravní dostupnost pro klíčové cílové skupiny návštěvníků. Význam tohoto ukazatele dále roste, pokud je skiareál méně známý, menší nebo relativně odlehlý vůči dalším střediskům sjezdového lyžování, do nichž se koncentrují hlavní proudy návštěvníků.

Při hodnocení dopravní dostupnosti je třeba také samostatně posuzovat jednodenní a vícedenní návštěvníky, protože jejich chování se poměrně liší. Zároveň se ukazuje, že z hlediska dostupnosti má pro návštěvníky větší význam cestovní doba (čas strávený na cestě) než cena přepravy (spotřeba paliva či cena jízdného) nebo fyzická vzdálenost.

Z porovnání nabídek skiareálů (které by vzhledem ke zkušenostem provozovatelů měly alespoň přibližně odpovídat reálné poptávce) vyplývá, že maximální akceptovatelná cestovní doba pro jednodenní návštěvníky leží v intervalu 1-2 hodiny pro jednu cestu. Například pro jednodenní návštěvníky z Prahy je tak v Jizerských horách a Krkonoších reálně dostupný díky rychlostní silnici pouze skiareál Ještěd, případně Harrachov, protože cesta do ostatních areálů již akceptovatelnou cestovní dobu přesahuje. Z pohledu jednodenní návštěvnosti jsou tak v dalších skiareálech regionu dominantní cílovou skupinou obyvatelé přilehlých částí Libereckého kraje (zejména jádrové aglomerace Liberec-Jablonec nad Nisou) a polského Dolního Slezska (zejména Jelenohorska a Zhořelecka). V odlehlějších skiareálech (například Čenkovice nebo Luž) je pak zřejmě jednodenní návštěvnost poměrně slabá (a vytváří ji převážně návštěvníci z bezprostředního okolí dané lokality) a zcela dominantní význam má návštěvnost vícedenní. Opakem jsou bez ohledu na svou velikostní odlišnost "městské" skiareály (například Ještěd, Šachty nebo Kameneč), které slouží především (nebo alespoň rovnocenně) pro rekreaci místních obyvatel.

Pro vícedenní návštěvníky již časová dostupnost nehraje tak velkou rozhodovací roli, pokud je jediný skiareál nebo jejich blízký soubor dostatečně velký a variabilní a umožňuje tak strávit celou zamýšlenou dobu pobytu (zpravidla v intervalu 2-7 dní) na jednom místě.

Doprava návštěvníků do skiareálů z místa bydliště je ve většině případů zajišťována individuálně osobními automobily, ale přesto téměř všechny areály nabízejí po předběžné objednávce také možnost využití skibusů (v případě Tanvaldského Špičáku skivlaků). Doprava z místa ubytování je kromě automobilů často uskutečňována v koncentrovanějších (například Rejdice a Luž) nebo větších střediscích s rozsáhlou společenskou nabídkou (Harrachov, Špindlerův Mlýn, Čenkovice apod.) pěšky, provoz lokálních skibusů je ovšem také obvyklý (Ještěd, Harrachov, Špindlerův Mlýn, Rejdice, Bedřichov a další skiareály). Motorizovaní návštěvníci také očekávají kapacitní, bezpečné a bezplatné parkování pro svá vozidla v těsné blízkosti skiareálů.

5. Vybavenost pro sjezdové lyžování

Podmínky pro sjezdové lyžování v hodnocených skiareálech jsou samozřejmě zcela klíčové pro rozhodování jednotlivých skupin návštěvníků. Tyto podmínky potenciální návštěvníci zpravidla hodnotí ze čtyř základních hledisek:

- náročnost a komfort lyžování (jaké lyžařské schopnosti jsou optimální)
- lyžařský styl (klasické nebo carvingové lyže, snowboard)
- variabilita lyžování (kolik různých sjezdovek lze během návštěvy využít)
- návštěvnická kapacita skiareálu (sjezdovek, lanovek a vleků) a její využití

Z hlediska náročnosti lyžování se některé lyžařské areály profilují jako vhodné pro začátečníky a pro rodiny s dětmi (modré sjezovky a tréninkové louky), jiné jsou zaměřeny spíše na výkonnostně náročnější klientelu (červené a černé sjezovky) a větší areály jsou kombinované a nabízejí oba typy sjezdovek. Z provedeného porovnání nabídek jednotlivých areálů pak vyplývá, že ekonomicky nejvýhodnější (vzhledem k ubytování a dalším doplňkovým službám) je kombinace nabídky pro pokročilé lyžaře i začátečníky, naopak čistě rodinné areály generují spíše jednodenní návštěvnickou klientelu. Souvisejícím kritériem je také komfort základních nabízených lyžařských služeb, a proto dnes již řada skiareálů například místo vleků, které přestávají dostačovat nárokům většiny lyžařů na komfort, buduje pohodlnější sedačkové lanovky.

Pro návštěvníky skiareálů jsou vzhledem k odlišnému pohybu po sjezdovce a ohrožení bezpečnosti významné také vstřícnost a přizpůsobení skiareálu preferovanému lyžařskému stylu. Provozovatelé skiareálů i přes téměř vyrovnaný počet vyznavačů obou základních stylů jízdy zpravidla dosud upřednostňují na většině sjezdovek carvingové a klasické lyžování a některé sjezovky jsou vyhrazeny pro jízdu na snowboardu.

Variabilita lyžování má velký význam zejména pro vícedenní návštěvníky a tam, kde je daný skiareál v regionu osamocený (beze změny ubytování nelze v průběhu pobytu využít i jiný blízký skiareál). Velké skiareály z hodnoceného vzorku nabízejí 8-11 sjezdovek různých délek a náročností, což umožňuje relativně pestré lyžování i při delším pobytu.

Významným rozhodovacím kritériem návštěvníků je také návštěvnická kapacita sjezdovek, lanovek a vleků a její využití. Pokud jsou tyto součásti skiareálu přeplněné, atraktivita i bezpečnost lyžování v dané lokalitě logicky výrazně klesá. Celková délka sjezdových tratí ve větších skiareálech se tedy dnes obvykle pohybuje nad 5 000 metrů (maximum z hodnocených areálů vykazuje Ještěd s 11 110 metry sjezdovek) a úhrnná přepravní kapacita všech lanovek a vleků nad 5 000 osob za hodinu.

6. Vybavenost pro další zimní aktivity

O atraktivitě jednotlivých skiareálů nerozhodují pouze podmínky pro sjezdové lyžování, ale také jejich vybavenost pro další zimní aktivity, které lze provozovat při delším pobytu variantně k pobytu na sjezdovkách nebo v případě nepříznivého počasí.

Ve vybraném vzorku skiareálů byla hodnocena následující infrastruktura pro další zimní aktivity:

- snowparky
- plavecké bazény
- upravené běžecké tratě
- relaxační centra

Snowparky jsou speciálně upravené venkovní tratě pro akrobatickou jízdu na lyžích nebo snowboardu a příbuzné aktivity (například jízdu v boulicích apod.). Přestože tato zařízení jsou v českých skiareálech poměrně nová, během krátké doby si získala zejména u mladší generace návštěvníků velkou popularitu a dnes je jimi vybavena většina středních a velkých lyžařských areálů (včetně sledovaného vzorku). Lze proto předpokládat, že popularita snowparků i nadále poroste a v budoucnosti budou ještě více patřit mezi "povinnou výbavu" každého úspěšného skiareálu.

Mezi návštěvníky českých lyžařských areálů stále roste poptávka po alternativním rekreačním vyžití představovaném po vzoru alpských a jiných středisek zejména plaváním a relaxačními aktivitami (masážemi apod.). Vzhledem k velké finanční náročnosti budování a provozu uvedených zařízení (zejména plaveckých areálů) je ovšem nabídka podobných služeb ve sledovaných skiareálech zatím značně omezená a omezuje se pouze na využití již vybudovaných center v okolních městech nebo na velká horská střediska (Špindlerův Mlýn apod.). S problémem nedostatečného alternativního vyžití se tak potýkají především odlehlejší skiareály, které nemají ve svém zázemí k dispozici žádné středisko vybavené potřebnými zařízeními.

Posledním sledovaným okruhem doplňkových zimních aktivit byla existence upravených běžeckých tratí v okolí skiareálů. Z výsledků provedeného průzkumu je patrné, že se většinou jedná o náhodnou návaznost, které provozovatelé skiareálů až na výjimky nepřikládají velký význam, přestože by běžecké lyžování mohlo dále rozšířit nabídku alternativních zimních aktivit i zvýšit návštěvnost skiareálů.

7. Další infrastruktura a služby cestovního ruchu

Pokud mají provozované skiareály ekonomický přínos pro své blízké okolí, je představován především poskytováním služeb cestovního ruchu, které souvisí s vícedenními pobyty návštěvníků (a s tím související zaměstnaností a podnikatelskými zisky místních obyvatel). Mezi tyto služby především patří:

- ubytování
- stravování
- zábava
- lyžařské školy a půjčovny vybavení
- nákup potravin a dalšího zboží běžné potřeby
- parkovné a nákup pohonných hmot
- jízdné ve veřejné dopravě
- poskytování informací a prodej suvenýrů
- návštěva turistických míst v okolí

Dominantní příznivý ekonomický dopad skiareálů na okolní region představuje zajištění ubytování a stravování jejich návštěvníků (s výjimkou "městských" areálů s výrazným zastoupením jednodenních lokálních návštěvníků). V okolí všech sledovaných areálů, které působí dojmem probíhajícího rozvoje, existovala nebo postupně vznikala odpovídající nabídka ubytovacích a stravovacích služeb. Přestože tato nabídka byla velmi rozptýlená mezi drobné ubytovatele a velké komplexy, ve větších střediscích byla patrná její postupná koncentrace do často architektonicky rušivých areálů s širokou nabídkou doplňkových služeb a zábavy a vyšším komfortem (včetně nákupu tzv. apartmánů ze strany pravidelných návštěvníků). Z tohoto pohledu se více vymykal pouze skiareál Buková hora v Čenkovicích, kde je nabídka lyžování rozptýlena mezi více provozovatelů a i přes větší množství sjezdovek a vleků zde zatím žádné velké ubytovací komplexy nevznikly.

Ve většině sledovaných skiareálů patřila k nabídce doplňkových služeb také lyžařská škola pro začátečníky a možnost zapůjčení či nákupu potřebného lyžařského vybavení. Tyto služby jsou zpravidla provozovány přímo provozovateli skiareálů nebo jimi vybranými externími firmami.

Přímý ekonomický přínos skiareálů v ostatních sledovaných odvětvích je méně výrazný, ale přesto může u velkých areálů vést k pozitivnímu ovlivnění celkového podnikatelského klimatu v regionu. Problematický je přitom cyklický vztah úspěšného provozování nového skiareálu a rozvoje navazujících služeb: Nový skiareál pro své úspěšné fungování okamžitě potřebuje rozvinuté navazující služby (zejména ubytovací a stravovací), které ovšem zpravidla vznikají pomalu a postupně, což zpětně zpomaluje rozvoj skiareálu a ohrožuje plánovanou rentabilitu podnikatelského záměru.

8. Marketing a ceny základních služeb

Marketingová politika provozovatelů jednotlivých skiareálů je jedním ze základních determinantů jejich potenciálního úspěchu či neúspěchu. V této oblasti se také nejvíce projevují rozdíly mezi silnými provozovateli skiareálů (například Snowhill nebo SKI Bižu) a skiareály s kapitálově slabšími provozovateli nebo roztržitou vlastnickou strukturou (například Buková hora, Jedlová nebo Luž).

Ze sledovaných provozovatelů skiareálů se na poli reklamy a veřejné komunikace nejvíce uplatňuje společnost Snowhill, která provozuje mimo jiné skiareály Ještěd, Kamenec a Šachty. Marketingová kampaň společnosti je v případě areálu na Ještědu zaměřena na potenciální návštěvníky z regionu i z Prahy a pracuje i se společnou nabídkou s libereckým zábavním parkem Babylon. V případě skiareálů Kamenec a Šachty je kampaň zaměřena více lokálně. Ve všech skiareálech provozovaných společností Snowhill jsou navíc uznávány stejné bodové vstupenky, které tak vytvářejí regionálně silný síťový efekt.

Dalším výrazným marketingovým uskupením sledovaných skiareálů je Skiregion, který moderním způsobem zastrešuje 7 velkých i malých skiareálů na pomezí Krkonoš a Jizerských hor. Ačkoli dominantní pozici v uskupení mají skiareály v Harrachově a Rokytnici nad Jizerou, jsou zde dokonce opět zastoupeny i malé regionální skiareály Kamenec a Šachty provozované společností Snowhill. Součástí uskupení je také malý, ale progresivní skiareál Rejdice.

Méně výrazná je marketingová kampaň posledního velkého provozovatele skiareálů, kterým je společnost SKI Bižu působící v Jizerských horách. V této kampani jsou společně představeny skiareály Tanvaldský Špičák, Severák, Bedřichov a Parlament. Také tyto skiareály z marketingového hlediska vytvářejí společnou nabídku.

Naprosto nedostatečné marketingové nástroje naopak používají provozovatelé skiareálů Luž a Jedlová (které nebyly navíc v únoru 2008 provozovány pro nedostatek přírodní sněhové pokrývky) a ekonomický vývoj v obou skiareálech bude pravděpodobně bez vstupu silného partnera v budoucnu velmi nepříznivý.

Zajímavou součástí marketingu je také cenová politika v oblasti vstupného. Ceny vstupenek ve sledovaných českých i polských (po přepočtu) skiareálech se pohybují od 280 do 590 korun za den. Většina skiareálů přitom stanovuje vyšší ceny pro hlavní sezónu než pro vedlejší, ale například společnost Snowhill udržuje své ceny po celou sezónu stále na stejné výši.

Z marketingového hlediska je také velmi zajímavým poznatkem, že i v současné době jsou velmi málo provázané české a polské trhy v oblasti nabídky cestovního ruchu, takže žádný z provozovatelů nevyvíjí silnější marketingovou kampaň na opačné straně státní hranice (i přes minimální vzdálenost některých areálů).

9. Využitelnost v letní sezóně

Významným faktorem pozitivně ovlivňujícím celoroční zaměstnanost v regionu i ekonomickou rentabilitu skiareálů je také využitelnost některých částí areálů v letní sezóně:

- lanovky - nástup turistů na horské hřebeny (ideálně i s přepravou kol),
- sjezdovky - sjezdová cyklistika (většinou nevhodné z důvodu poškozování vegetace),
- stravovací a ubytovací zařízení, parkoviště a další infrastruktura.

Z hodnocených skiareálů je v současné době v letní sezóně využitelná pouze malá část. Tento stav je dán zejména jejich polohou ve velkoplošných chráněných územích (nežádoucí zvyšování návštěvnosti, nepřípustná jízda terénních cyklistů po sjezdovce) a malým počtem provozovaných sedačkových lanovek (stále převládají v létě nevyužitelné vleky).

Letní provoz je v současnosti zaveden pouze u sedačkové lanovky na Skalku ve skiareálu Ještěd (zde je navíc tato lanovka částečně paralelní ke kabinové lanovce na Ještěd). Potenciál pro letní provoz by přitom jistě měla například i sedačková lanovka na Jedlovou (v současnosti ovšem pouze lyžařský vlek) a na dalších místech.

10. Rozvoj areálů a ochrana přírody

Je nesporné, že plošný rozvoj stávajících skiareálů má téměř v každém případě negativní vliv na přímo zasažené i okolní přírodní prostředí. Rozšiřování existujících nebo vznik nových sjezdovek vyžadují značné kácení lesních porostů, výstavba vleků a lanovek s sebou navíc přináší zemní práce, betonování, pokládku kabelů a další vůči přírodě nešetrné zásahy.

Přesto je zřejmé, že jiné než plošné rozšiřování skiareálů při vyčerpání návštěvnické kapacity jejich sjezdovek není možné, a protože tlaky některých provozovatelů v tomto směru jsou poměrně silné, dochází zcela logicky ke sporům, pokud daný areál leží v chráněném nebo jinak cenném přírodním území. Tyto spory nejčastěji v případě sledovaných skiareálů obvykle vedly pouze k odložení realizace zamýšlené výstavby, protože ve většině sledovaných lokalit nebyla dosud stanovena míra únosného turistického zatížení, které by se musela dlouhodobě přizpůsobit i kapacita skiareálů a navazujících služeb (především ubytování).

Značným paradoxem v permanentním souboji zastánců sjezdového lyžování a ochránců přírody je také stav, kdy řada současných skiareálů je využívána velmi extenzivně (vzhledem k absenci zasněžování ze sledovaného vzorku například Jedlová, Luž a Parlament), zatímco jinde se v dosud přírodním a zalesněném území navrhuje nebo budují areály zcela nové (například areál Swieradów Zdrój, kde se pro lanovku a sjezdovku vykácely souvislé pruhy lesa).

11. Shrnutí a závěry z hlediska skiareálu Smrk

Tato kapitola obsahuje shrnutí poznatků z předešlých kapitol a jejich aplikaci na záměr výstavby nového skiareálu Smrk.

Ze shromážděných poznatků o vzorku českých polských skiareálů vyplývá, že pro bezproblémové provozování areálu v zimní sezóně je nezbytné se velmi vážně zbývat klimatickými podmínkami a jejich dalším vývojem. Proto by nové areály neměly vznikat v nadmořské výšce do 700 metrů s výjimkou míst, kde dlouhodobě existují vzhledem k nízké nadmořské výšce extrémně příznivé sněhové podmínky. Žádný skiareál ovšem nemůže být vzhledem ke změnám klimatu ekonomicky rentabilní, pokud nebude disponovat zařízením pro umělé zasněžování. Klimatické podmínky pro výstavbu skiareálu na Smrku jsou tedy vzhledem k nadmořské výšce lokality dostatečně příznivé jen v horní části areálu, takže ani tato případná investice se bez zasněžování ekonomicky neobejde.

Pro jednodenní návštěvníky jsou využívány pouze skiareály s časovou dostupností do 1-2 hodin cesty. Ostatní skiareály budou využívány především vícedenními návštěvníky. Součástí služeb většiny skiareálů jsou také skibusy a bezplatné parkování v docházkové vzdálenosti. Případný skiareál Smrk tedy by pravděpodobně byl navštěvován především vícedenními návštěvníky, kteří se z hlediska příjmů místních subjektů ekonomicky vyplácí více než jednodenní návštěvníci, ale přijíždějí v menších počtech. Právě tato skutečnost (horší časová dostupnost zejména pro jednodenní návštěvníky) vychází ze srovnání s konkurenčními lyžařskými areály jako velmi podstatné riziko pro potenciální výstavbu lyžařského areálu na Smrku. Z hlediska zdrojových oblastí by mezi návštěvníky pravděpodobně měli dominovat návštěvníci z Libereckého kraje, velkých českých měst (zejména Prahy) a Německa a dále jednodenními návštěvníky z Frýdlantska. Nelze očekávat vysoký počet polských návštěvníků, protože v těsné blízkosti Smrku vzniká nový lyžařský areál Świeradzów Zdrój a v česko-polském kontextu je zatím poptávka po tomto druhu služeb do značné míry národní. V blízkosti skiareálu Smrk by bylo třeba zajistit bezplatné kapacitní parkování a dále je vhodné provozovat lokální skibus alespoň z Frýdlantu, Raspenavy, Hejnic a Nového Města pod Smrkem.

Podmínky pro sjezdové lyžování potenciální návštěvníci skiareálů posuzují především podle náročnosti a množství sjezdovek, podle míry preference vyznávaného lyžařského stylu ze strany provozovatelů daného skiareálu a podle naplnění kapacity skiareálu dané například čekací dobou u vleků a lanovek nebo zaplněním zvolené sjezdovky. V předešlém kontextu jsou nejúspěšnější velké areály, které nabízejí dostatečné množství a délku variantních sjezdovek různé obtížnosti (několik variantních a dostatečně širokých sjezdovek o celkové délce minimálně 5 000 metrů), kapacitní lanovky a vleky (alespoň 5 000 přepravených osob za hodinu). Z ekonomického hlediska má tedy potenciální skiareál Smrk největší pravděpodobnost rentability, bude-li splňovat tyto parametry.

Velmi důležitá pro ekonomickou rentabilitu provozu skiareálu je také jeho vybavenost infrastrukturou pro další zimní aktivity a doplňkovými turistickými službami. Lyžařský areál Smrk by tedy měl disponovat minimálně snowparkem a vyřešenou návazností na blízkou trasu Jizerské lyžařské magistrály. Problematické by bylo zajištění dostatečně kvalitního a kapacitního ubytování a stravování, protože Nové Město pod Smrkem v současné době odpovídajícími zařízeními téměř nedisponuje a jejich případný rozvoj bude pomalý (alternativou by snad mohlo být částečné využití kapacit blízkých Lázní Libverda). Obdobně je také třeba řešit alternativní vyžití návštěvníků skiareálu v případě nepříznivého počasí, protože nejbližší plavecký areál je ve Frýdlantu a pro potřeby rekreačního vyžití není příliš vhodný. Pokud bude skiareál Smrk z ekonomického hlediska optimálně veliký, lze také očekávat postupný rozvoj velkých a rušivých ubytovacích komplexů, které nejsou v souladu s potenciálem Frýdlantska pro rozvoj rodinné turistiky (rozvoj obou forem cestovního ruchu

- rodinné turistiky a sjezdového lyžování - je v rozporu). Problémem by bylo také převládající využití ubytovacích kapacit na Hejnicku v letní sezóně a sousedním Novoměstsku v zimní sezóně a jejich nenaplněnost po zbytek roku.

Marketingová politika skiareálů je vedle vybavenosti a dostupnosti jedním z hlavních nástrojů na cestě k jejich úspěchu. Výrazně se přitom liší uplatňování tohoto mezi nástroje kapitálově silnými a ostatními provozovateli skiareálů. Pokud tedy nebude investor případného skiareálu Smrk dostatečně kapitálově silný, nevybuduje dostatečně velký a kvalitní areál a nebude provádět cílenou marketingovou politiku, nový skiareál prakticky nemá šanci na volném trhu ekonomicky obstát. Vzhledem k vzájemné blízkosti by také bylo vhodné připravit a prezentovat společnou nabídku skiareálů Smrk a Świeradzów Zdrój, která by mohla oslovit potenciální návštěvníky v Česku, Polsku i Německu.

Značnou výhodou pro ekonomiku provozu skiareálů i celoroční zaměstnanost v jeho okolí je možnost provozovat některé části areálů také v letní turistické sezóně. Letní provoz by byl výhodný zejména v případě vybudování sedačkových lanovek v některých sledovaných areálech místo lyžařských vleků. Takový přístup by byl ekonomicky výhodný i v případě výstavby skiareálu Smrk (a v tomto případě nebereme v potaz aspekty ochrany přírody a krajiny), protože by celoročně provozovaná lanovka zkrátila návratnost vynaložených finančních prostředků, zlepšila dostupnost rozhledny na vrcholu hory a značně usnadnila nástup do vrcholových partií na české i polské straně Jizerských hor. Na dolní stanici lanovky by také mohlo být navázáno stravování a případně i ubytování.

Jakýkoli plošný rozvoj skiareálů s sebou přináší větší či menší zásah do přírodního prostředí, který se zvláště negativně projevuje při plošném kácení lesa. Podobné zásahy by měly být vždy pečlivě zvažovány s ohledem na ochranu přírody a nelze je obecně doporučit alespoň do doby, dokud nebude intenzivně využívána kapacita všech stávajících a využitelných skiareálů (například instalací zařízení na umělé zasněžování, které je v současné době pro dlouhodobý zimní provoz nezbytné a které stále v několika okolních areálech chybí). V tomto kontextu by měla být posuzována také případná výstavba skiareálu Smrk, která by sice na jedné straně mohla částečně přispět k rozvoji Novoměstska (patrně však ne celého Frýdlantska) jako další destinace cestovního ruchu, ale na straně druhé by přinesla závažné zásahy do ekosystémů nejvyšší hory na české straně Jizerských hor (přestože současná druhová skladba lesa na Smrku není původní).

Příloha: Tabulkový přehled porovnávaných lyžařských areálů

Lyžařský areál	Swieradów Zdrój	Tanvaldský Špičák	Severák	Bedřichov	Parlament	Ještěd	Luž
Horský masiv	Jizerské hory	Jizerské hory	Jizerské hory	Jizerské hory	Jizerské hory	Ještědský hřbet	Lužické hory
Obec	Świeradów Zdrój	Albrechtice v Jizerských horách	Janov nad Nisou	Bedřichov	Desná	Liberec	Mařenice
Provozovatel	Kolej Gondolowa	SKI Bižu	SKI Bižu	SKI Bižu	SKI Bižu	Snowhill	různé subjekty
Stránky	www.kolejgondolowa.pl	www.skijizerky.cz	www.skijizerky.cz	www.skijizerky.cz	www.skijizerky.cz	www.snowhill.cz	www.skiluz.com
Nadmožská výška max (m)	1060	830			550		673
Nadmožská výška min (m)	620						
Počet sjezdovek	1	9	11	8	4	10	2
Celková délka tratí (m)	2500	5220	3760	4480	1800	11110	1200
Max převýšení (m)	440	280	79	101	120	360	100
Min převýšení (m)	440	12	22	10	10	30	92
Zasněžování	ano	ano	ano	ano	ne	ano	ne
Počet vleků/lanovek	1	5	10	8	3	9	2
Kapacita vleků (os/hod)	2000	6260	5725	5520	1700	11095	1050
Večerní lyžování	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Lyžařská škola	ano	ano	ano	ano	ne	ano	ne
Půjčovna vybavení		ano	ano	ano	ne	ano	ne
Snowpark	ne	ano	ano	ne	ne	ano	ano
Bazén					ne	ano	ne
Skibus			ano		ne	ano	ne
Běžecké tratě			ano	ano			
Letní provoz	ano		ne	ne	ne	ano	ne
Spolupráce	ne	areály SKI Bižu	areály SKI Bižu	areály SKI Bižu	areály SKI Bižu	areály Snowhill	ne
Jednodenní vstupné HS (Kč)	x	510	390	390	x	490	x
Jednodenní vstupné VS (Kč)	x	400	280	280	x	490	x

B.5. Analýza konkurenčního potenciálu skiareálu Smrk

Lyžařský areál	Jedlová	Rejdice	Čertova hora	Szrenica	Sachty	Kamenec	Buková hora
Horský masiv	Lužické hory	Krkonoše	Krkonoše	Krkonoše	Krkonoše	Krkonoše	Orlické hory
Obec	Jiřetín pod Jedlovou	Kořenov	Harrachov	Szklarska Poręba	Vysoké nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou	Čenkovice
Provozovatel	Slovan Varnsdorf	různé subjekty	SA Harrachov	Sudety Lift	Snowhill	Snowhill	různé subjekty
Stránky	www.tjslovanvarnsdorf.cz	www.rejdice.cz	www.skiareal.com	www.sudetylift.com.pl	www.snowhill.cz	www.snowhill.cz	www.cenkovice.com
Nadmořská výška max (m)	774		1020	1310	721		958
Nadmořská výška min (m)		850	715	710			750
Počet sjezdovek		5	4	5	6	3	8
Celková délka tratí (m)	3850	950	6940		4150	3530	4060
Max převýšení (m)		157	357		188	227	210
Min převýšení (m)		27	298		30	124	50
Zasněžování	ne	ano	ano		ano	ano	ano
Počet vleků/lanovek	2	3	3	7	3	2	9
Kapacita vleků (os/hod)	1200	1870	4400		2400	1510	5600
Večerní lyžování	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Lyžařská škola	ne	ano	ano	ano	ano	ne	ano
Půjčovna vybavení	ne	ano	ano	ano	ano	ano	ano
Snowpark	ne	ano	ne		ano	ano	ano
Bazén	ne	ne	ano		ne	ne	ne
Skibus	ne	ano	ano		ano	ano	ano
Běžecské tratě	ano	ano	ano		ano	ne	ano
Letní provoz	ne	ne	ano		ne	ne	ne
Spolupráce	ne	Skiregion	Skiregion	ne	areály Snowhill	areály Snowhill	ne
Jednodenní vstupné HS (Kč)	360	370	590	500	330	330	420
Jednodenní vstupné VS (Kč)	360	310	510	500	330	330	390